

KANTAR

Tortury – opinie Polaków

Wyniki badania Kantar dla Rzecznika Praw Obywatelskich

Warszawa, 20.11.2020

Informacje na temat badania

Podstawowe informacje o projekcie - badanie pracowników

TIMING

Badanie przeprowadził instytut Kantar na zlecenie Rzecznika Praw Obywatelskich. Badanie zostało zrealizowane w okresie 6-12.11.2020 r. W raporcie wyniki przedstawione są w porównaniu do wyników z badania realizowanego w okresie 28.09-3.10.2018 r.

METODA

Badanie przeprowadzono za pomocą wspomaganych komputerowo wywiadów indywidualnych (face-to-face) w ramach projektu CAPIBUS.

Badanie typu CAPIBUS przeprowadzone techniką CAPI (Computer Assisted Personal Interview) - bezpośredni wywiad ankierski w domach respondentów, ankieter odczytuje pytania wyświetlające się na monitorze laptopa, zaznacza odpowiedzi wskazane przez respondenta (pytania zamknięte) lub zapisuje treść wypowiedzi respondenta (pytania otwarte).

PRÓBA

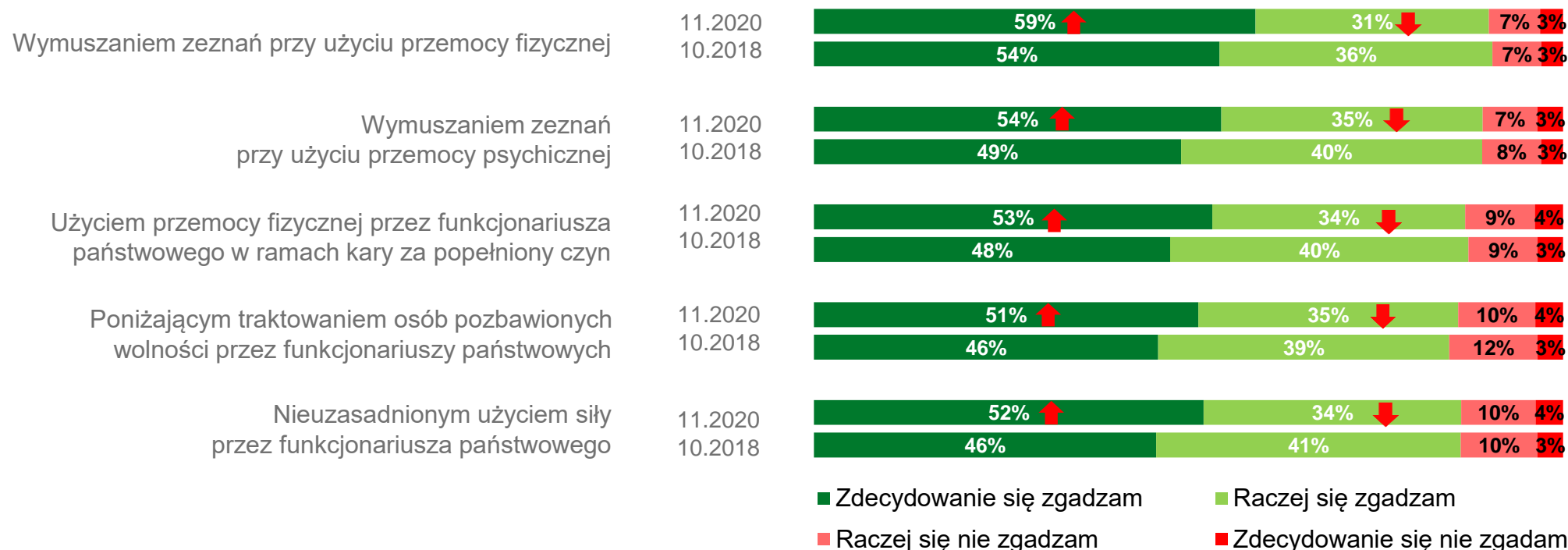
Badanie zrealizowano na próbie N=1010 osób w wieku 18-75 lat. Próba ma charakter kwotowo-losowy i jest dobierana z operatu adresowego GUS. Warstwowanie uwzględnia wielkość miejscowości oraz rozmieszczenie terytorialne w ramach województw, a także płeć i wiek dobieranych osób. Podstawą warstwowania są dane demograficzne zawarte w publikacji GUS. Maksymalny błąd pomiaru dla całej próby N=1010 to +/-3,14 p.p.

Wyniki

Czym są tortury według Polaków?

W porównaniu z poprzednim pomiarem nie zmienia się obserwacja, że zdecydowana większość Polaków zgadza się, że wszystkie formy opisanych działań mogą zostać zaklasyfikowane jak tortury. Natomiast zmienia się siła świadomości na ten temat – obserwujemy istotny statystycznie wzrost opinii zdecydowanie zgadzam się.

11.2020, N=1010

10.2018, N=1006

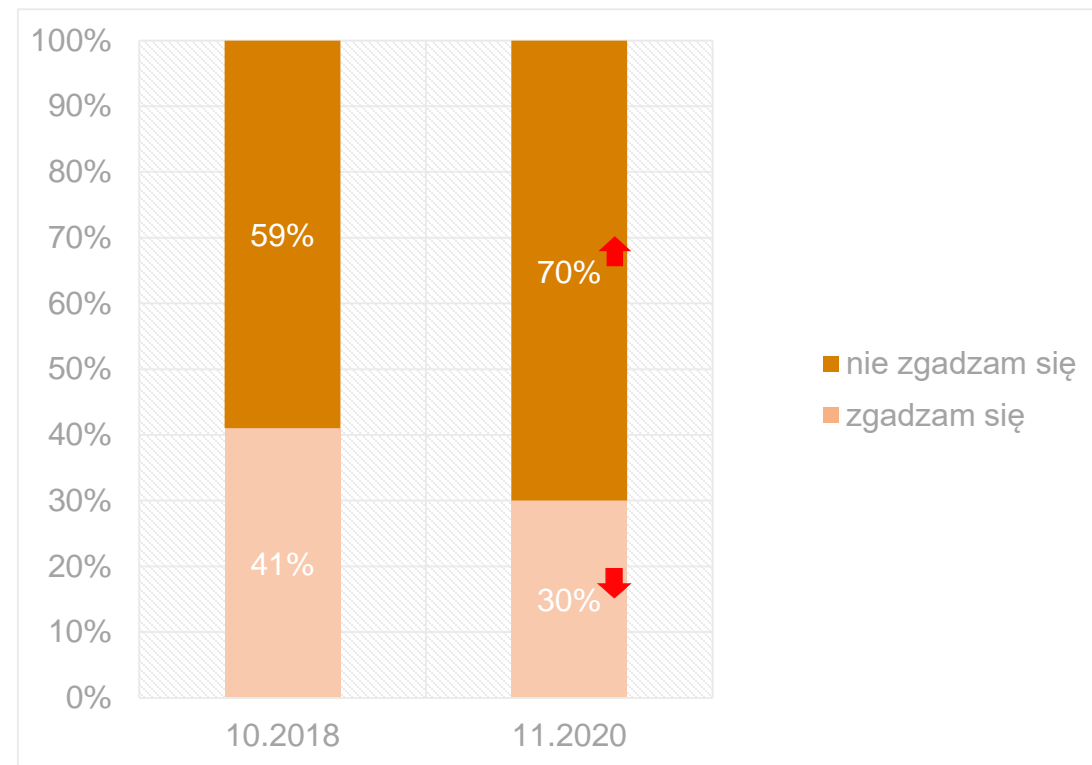
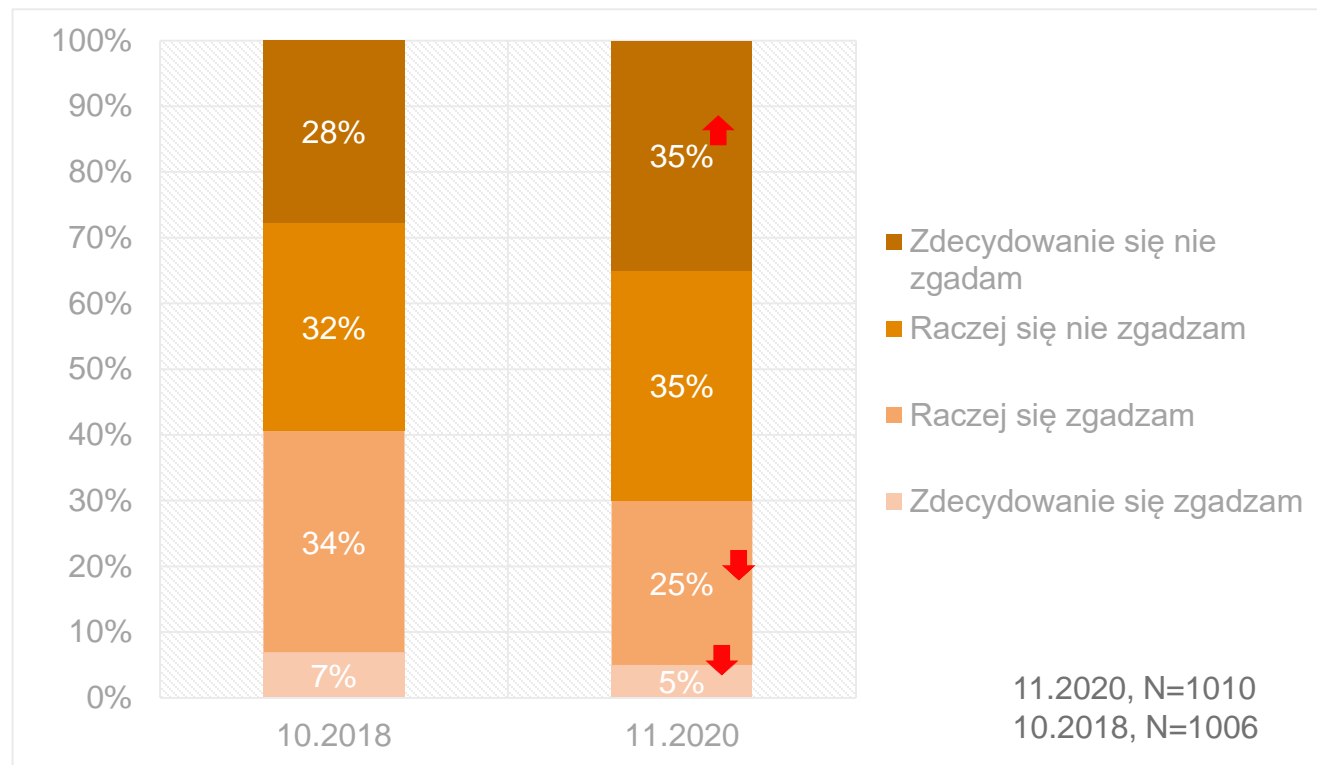
Definicja pojęcia TORTURY

W świetle definicji przytoczanej za Organizacją Narodów Zjednoczonych **tortury rozumiane są jako jakiegokolwiek działanie, przez które osobie zadaje się umyślnie dotkliwy ból lub cierpienie, fizyczne bądź psychiczne, przez funkcjonariusza państwowego bądź za jego namową, w takich celach jak uzyskanie od niej lub od osoby trzeciej informacji bądź zeznania, ukaranie jej za czyn przez nią popełniony lub o popełnienie którego się ją podejrzewa, bądź też zastraszenie jej lub innych osób.**

W kolejnych pytaniach mówiąc o torturach odwołujemy się do tej definicji

Czy istnieją okoliczności, w których można zastosować tortury?

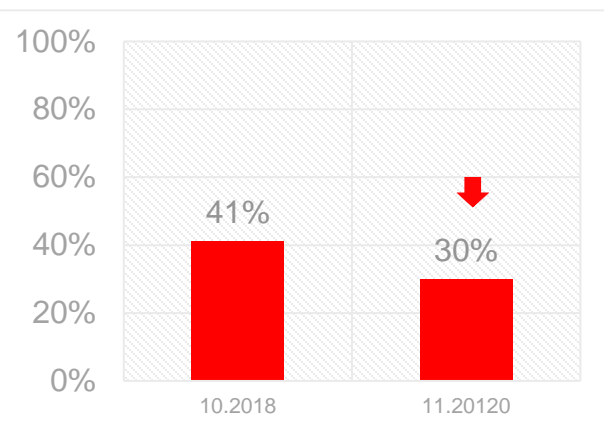
Wydaje się, że doświadczenia z ostatnich miesięcy mają wpływ na zmianę postaw Polaków w stosunku do akceptacji tortur. W porównaniu z poprzednim pomiarem wzrósł odsetek Polaków, którzy nie akceptują stosowania tortur bez względu na okoliczności – z 59% do 70%.

Okoliczności uzasadniające zastosowanie tortur

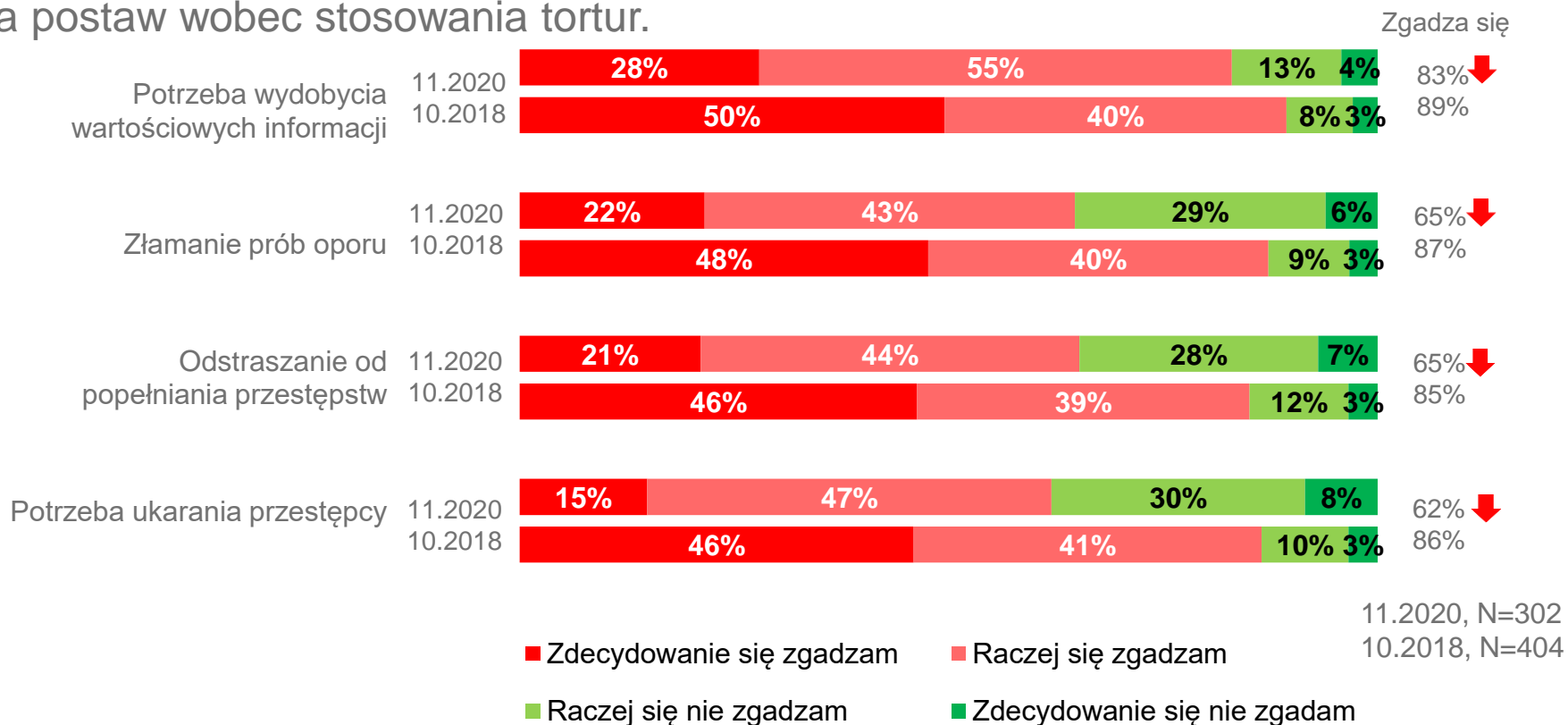
W porównaniu do poprzedniego pomiaru wyraźnie spadła akceptacja dla trzech przytoczonych okoliczności – potrzeba ukarania przestępcy, odstraszanie od popełniania przestępstw oraz złamanie prób oporu; we wszystkich przypadkach z prawie 90% do około 65%. Jedyną okolicznością, której akceptacja dla stosowania tortur nie zmieniła się aż tak widowiskowo jest potrzeba wydobywania wartościowych informacji. Ważną zmianą w porównaniu do poprzedniego pomiaru jest znaczący spadek dla deklarowanej zdecydowanej akceptacji dla wskazanych okoliczności – to znak wyostrożenia postaw wobec stosowania tortur.

Odsetek Polaków deklarujących, że tortury mogą być uzasadnione

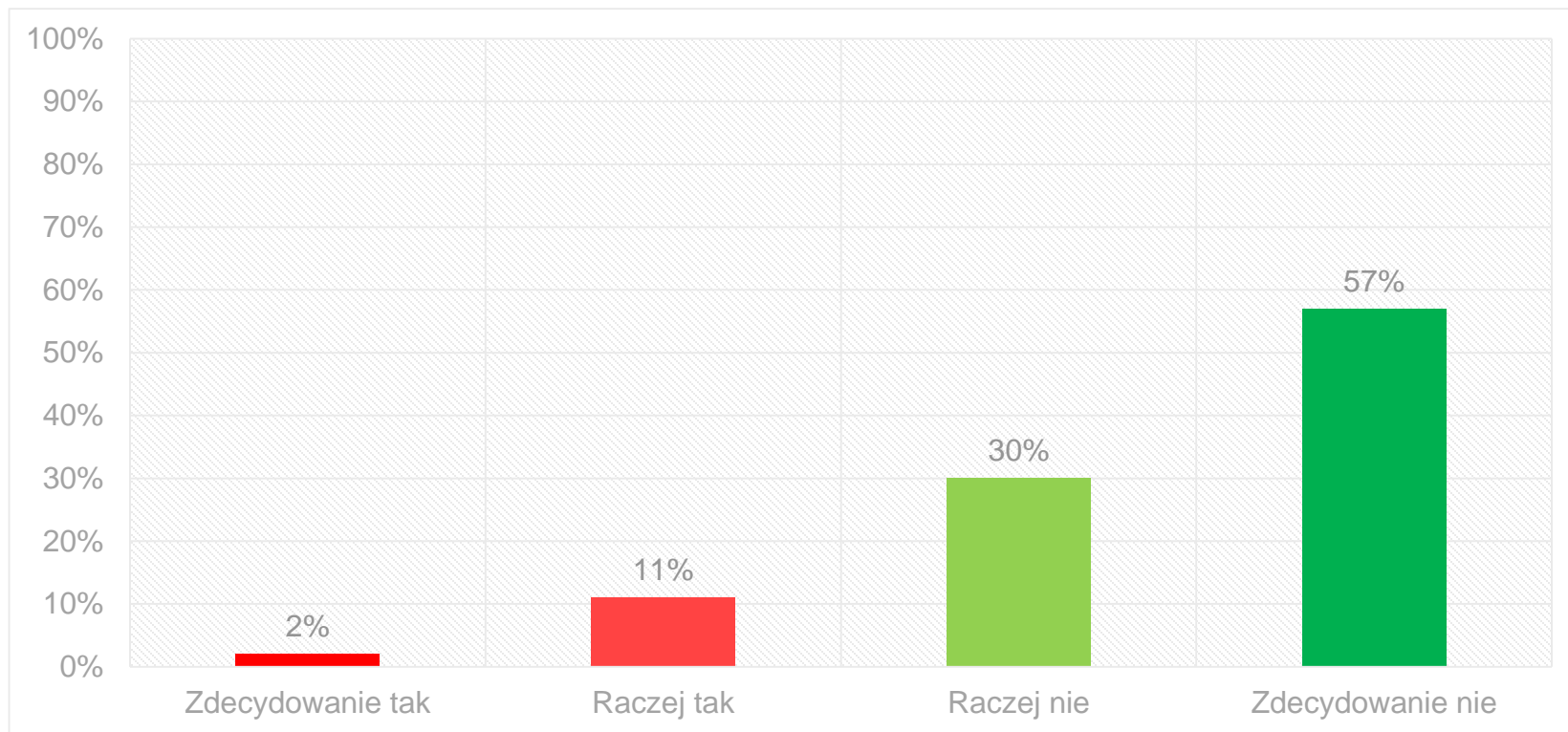
TOTAL

11.2020, N=1010
10.2018, N=1006

Akceptacja tortur wobec bliskich podejrzanych o popełnienie przestępstwa

Choć większość Polaków (87%) nie akceptuje sytuacji, w której mogłyby być zastosowane tortury wobec ich bliskich/znajomych podejrzanych o przestępstwo, to ponad 1/10 dorosłych Polaków (13%) jest w stanie zaakceptować tego typu sytuację (postawa wynikająca raczej z cech osobowości niż zmiennych społeczno-demograficznych).

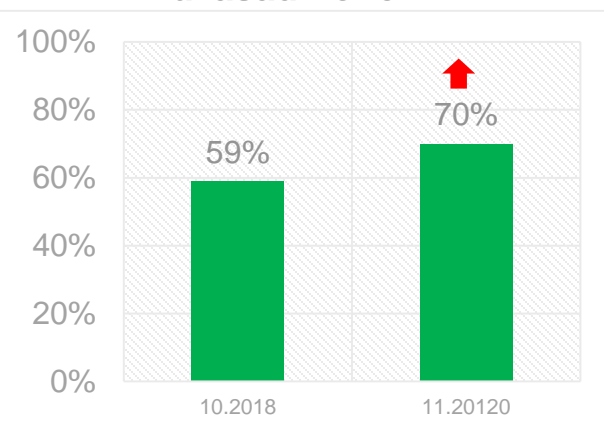

11.2020, N=1010

Przyczyny bezwarunkowego odrzucania tortur (1/2)

W porównaniu do poprzedniego pomiaru nie zmieniła się hierarchia przyczyn bezwarunkowego odrzucania tortur. Przeciwnicy tortur najchętniej tłumaczą swoją postawę powołując się na prawa człowieka, zasady etyczne, niechęć do stosowania rozwiązań z zamierzczłej przeszłości, czy negatywny wpływ na państwowy porządek prawny oraz prawo międzynarodowe. Nieznacznie rzadziej wskazują kolizję z przekonaniami religijnymi oraz nieskuteczność funkcji wydobywczej, ale ...

Odsetek Polaków deklarujących, że tortury nie mogą być uzasadnione

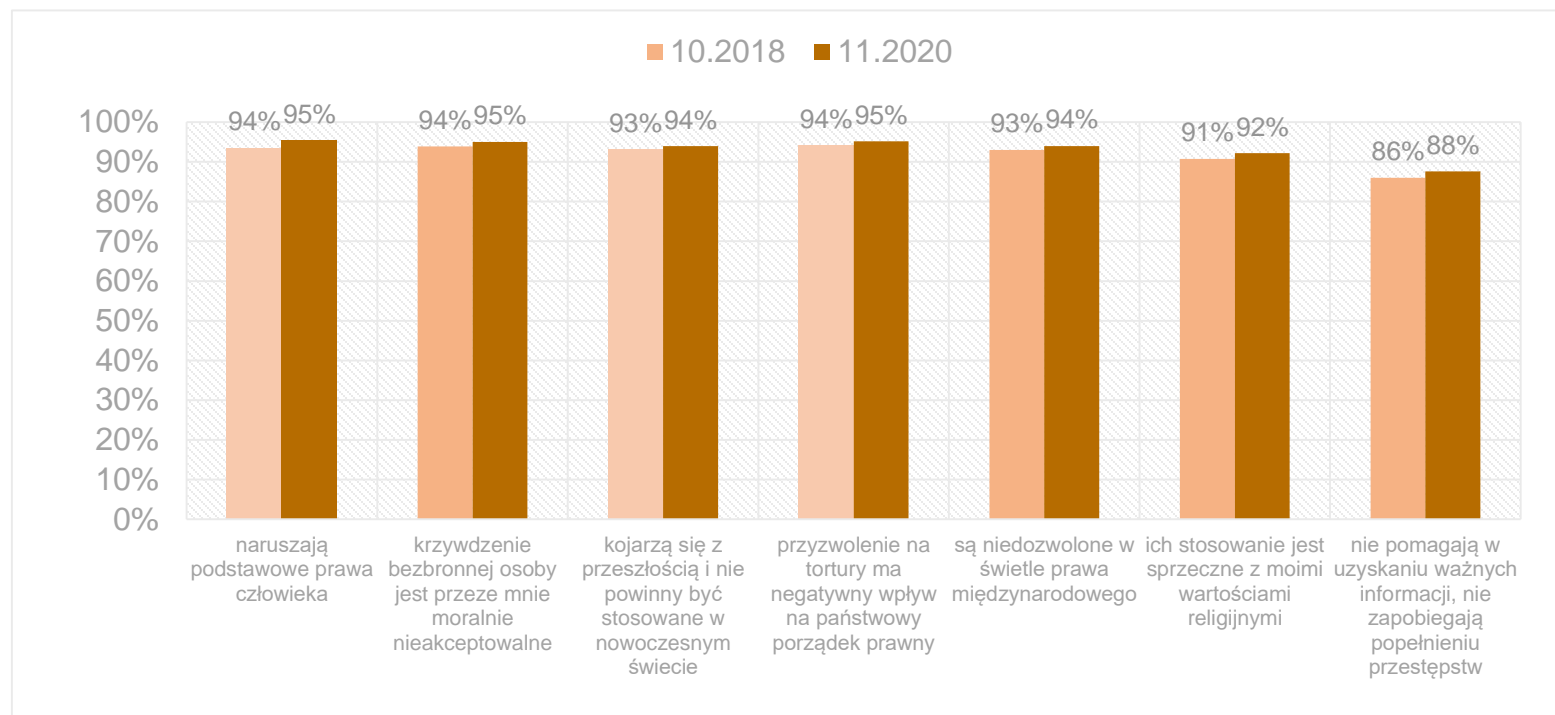

TOTAL

11.2020, N=1010

10.2018, N=1006

Odsetek odpowiedzi zdecydowanie zgadzam się + raczej się zgadzam

11.2020, N=708

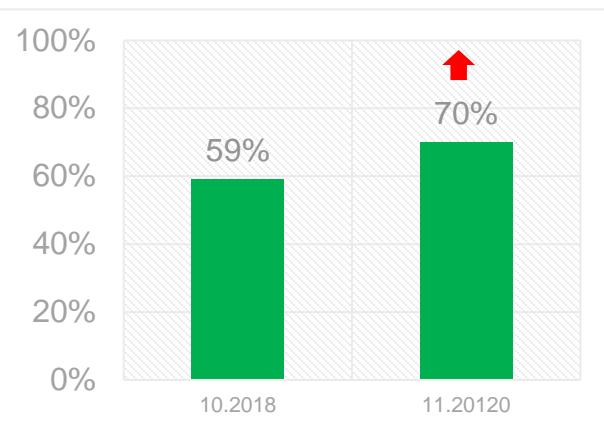
10.2018, N=602

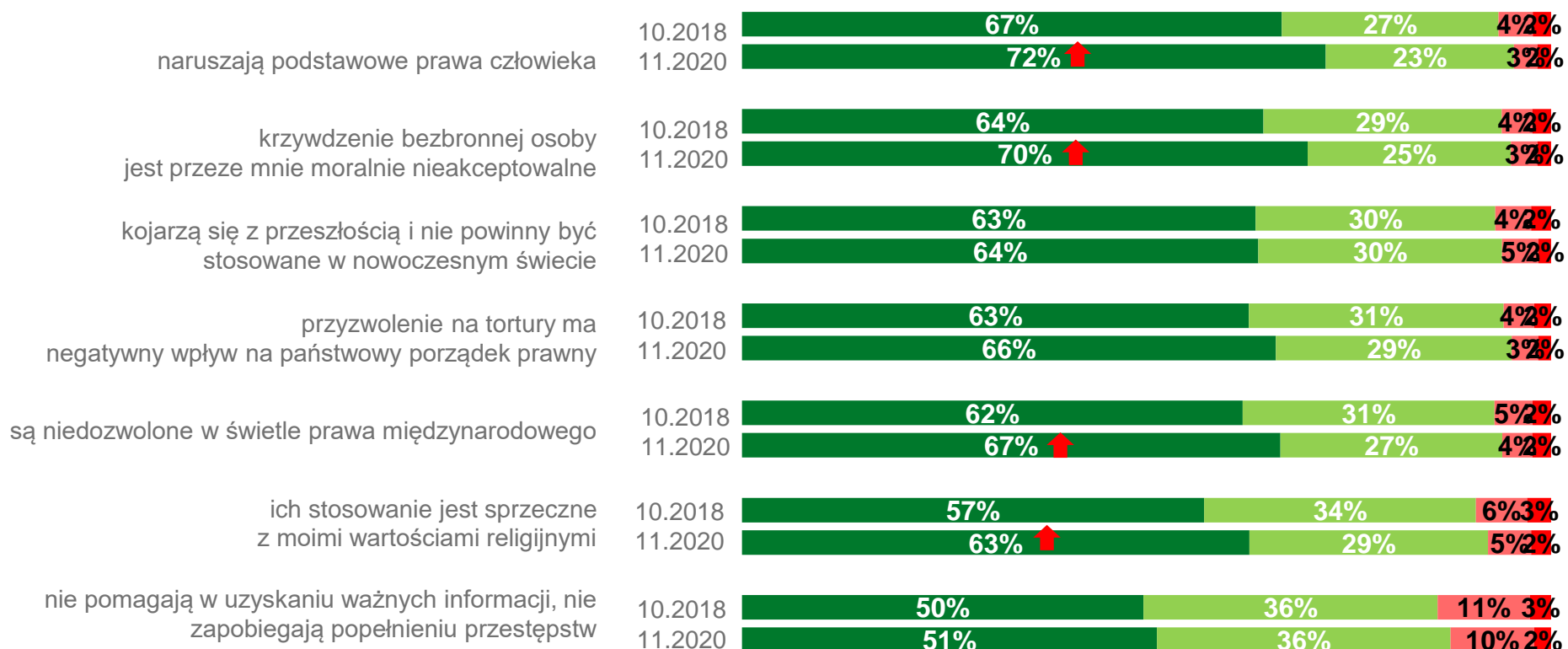
Przyczyny bezwarunkowego odrzucania tortur (2/2)

... to co się zmieniło w porównaniu do pomiaru z 2018, to wzrost deklaracji zdecydowanych – kosztem mniej zdecydowanych.

Odsetek Polaków deklarujących, że tortury nie mogą być uzasadnione

TOTAL
11.2020, N=1010
10.2018, N=1006

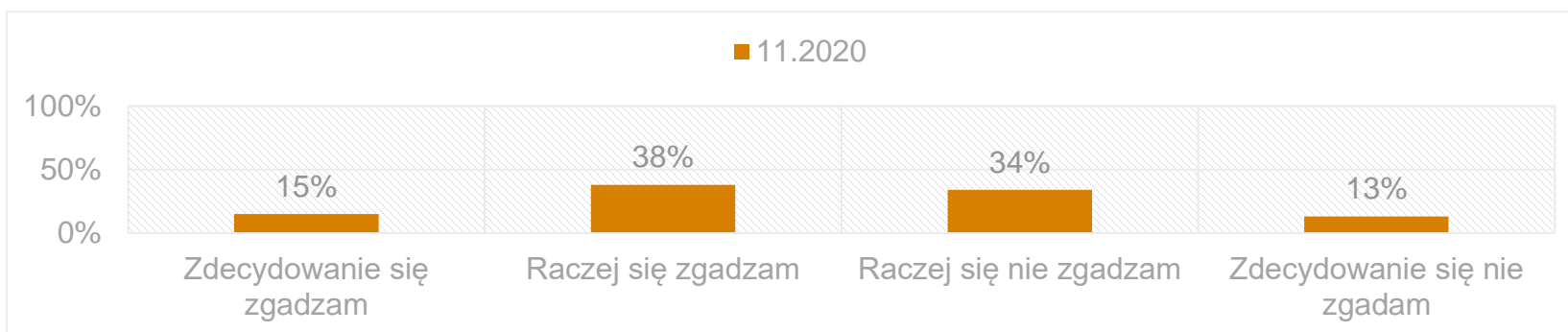

■ Zdecydowanie się zgadzam ■ Raczej się zgadzam 11.2020, N=708
■ Raczej się nie zgadzam ■ Zdecydowanie się nie zgadzam 10.2018, N=602

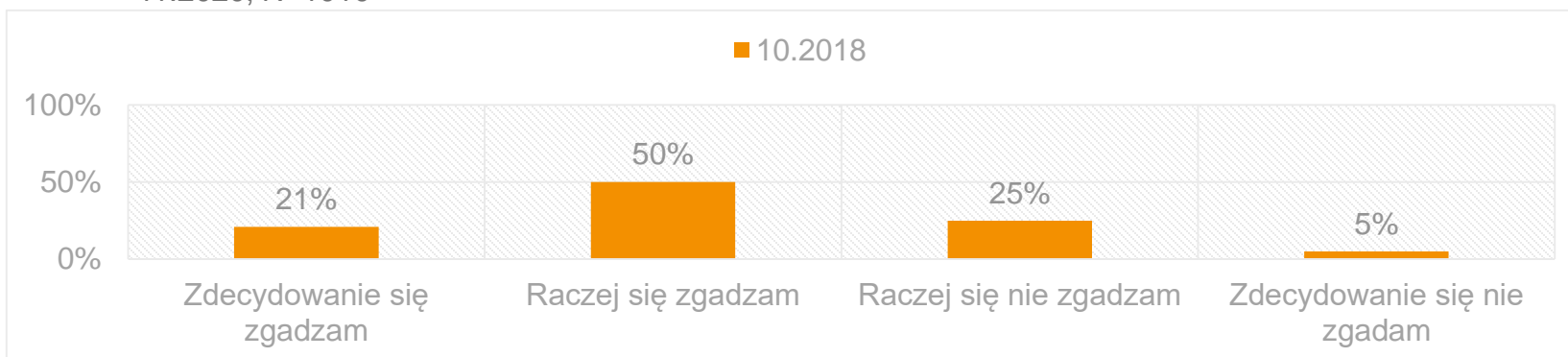
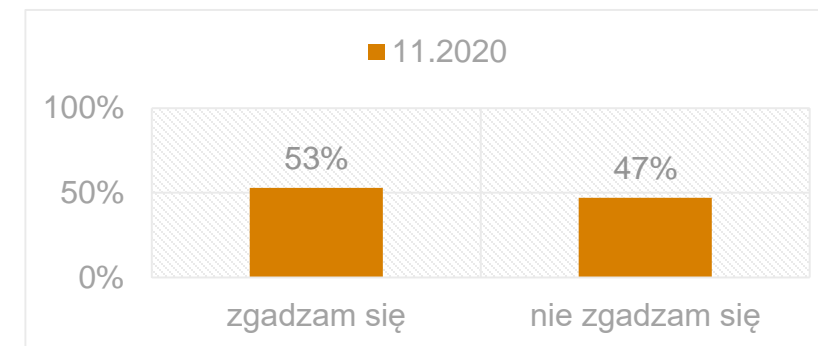

Czy tortury były stosowane na terenie Polski w ciągu ostatnich 10 lat?

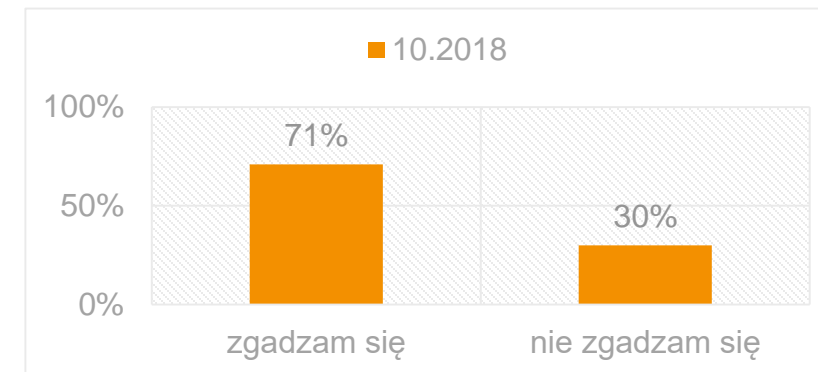
Nieznacznie więcej osób potwierdza niż zaprzecza stwierdzeniu, że w ciągu ostatnich 10 lat były stosowane na terenie Polski tortury. W poprzedniej edycji badania pytaliśmy respondentów o stosowanie w Polsce tortur po 1989 roku i wtedy zgadzających się z takim stwierdzeniem było zdecydowanie więcej – prawie $\frac{3}{4}$.

11.2020, N=1010

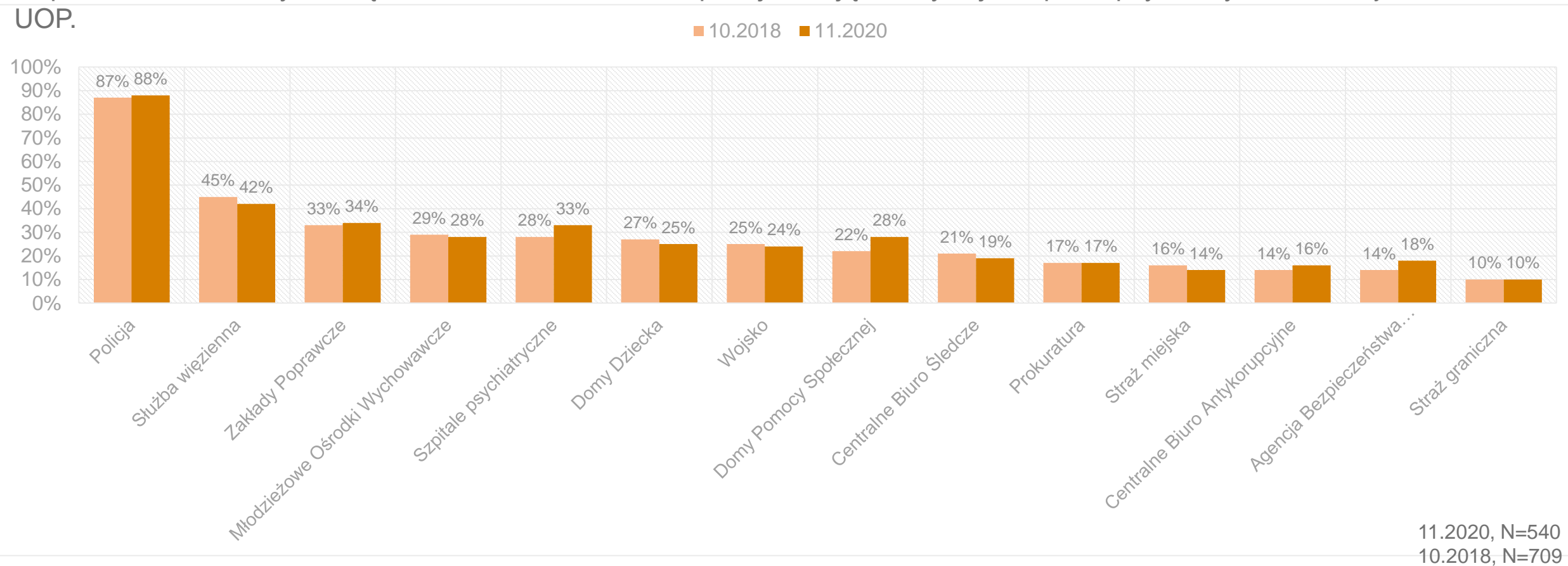

110.2018, N=1006

Organy utożsamiane ze stosowaniem tortur

Eksploracja organów państwa utożsamianych ze stosowaniem tortur w poprzedniej edycji badania (gdymy pytaliśmy o okres po 1989 roku) oraz w obecnej (gdymy pytaliśmy o okres ostatnich 10 lat) nie przynosi żadnych znaczących zmian. Instytucją w największym stopniu podejrzewaną o stosowanie tortur jest Polska Policja, a dalej – służba więzienna oraz zakłady poprawcze. W większym stopniu obecnie Polacy o związek ze stosowaniem tortur podejrzewają 4 instytucje: szpitale psychiatryczne, DPS-y, ABW oraz UOP.

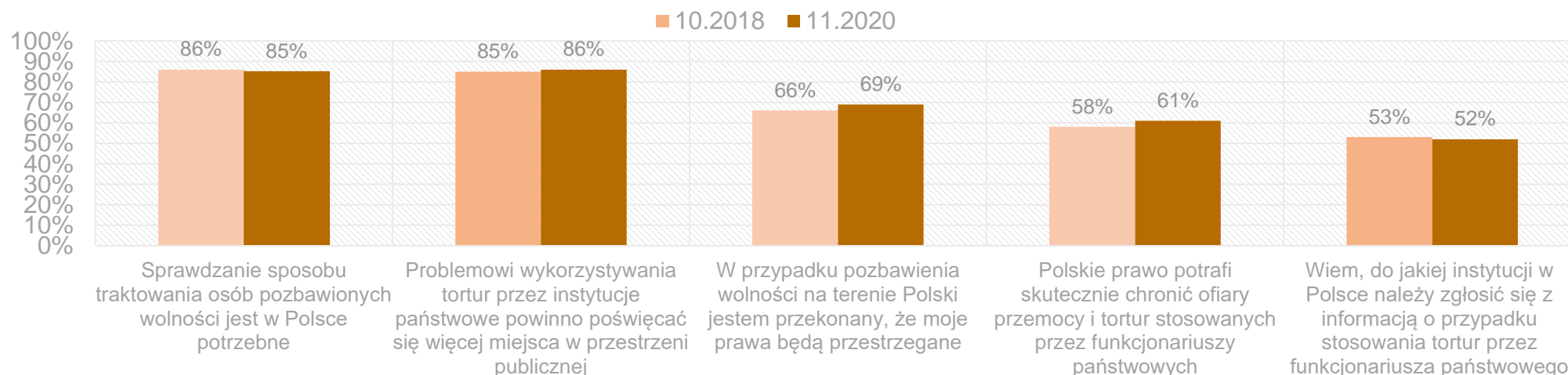

Obywatel wobec państwa (1/2)

Na koniec 2020, podobnie zresztą jak 2 lata wcześniej, obserwujemy, że istnieje duża potrzeba monitorowania działalności instytucji państwa polskiego. Poczucie co do przestrzegania przez instytucje państwowe praw obywateli oraz sprawczość państwa w ochronie ofiar przemocy oraz tortur wciąż nie jest powszechne. Wciąż jest dużo pracy związanej z budowaniem wiedzy Polaków na temat instytucji chroniących ich praw.

Niezmiennie zdecydowana większość Polaków uważa, że istnieje zapotrzebowanie na sprawdzanie sposobu traktowania osób pozbawionych wolności oraz częstsze poruszanie tematu tortur w przestrzeni publicznej. Ponad 3/5 Polaków deklaruje (brak zmiany), że nie boi się o naruszenie praw w przypadku pozbawienia wolności. 3/5 Polaków (brak zmiany) zgadza się z opinią, że Polskie prawo potrafi skutecznie chronić ofiary przemocy i tortur stosowanych przez funkcjonariuszy państwowych. Nieco ponad połowa Polaków (brak zmiany) twierdzi, że wie, do jakiej instytucji należy zgłosić się w celu zgłoszenia zawiadomienia o stosowaniu tortur.

Odsetek odpowiedzi zdecydowanie zgadzam się + raczej się zgadzam

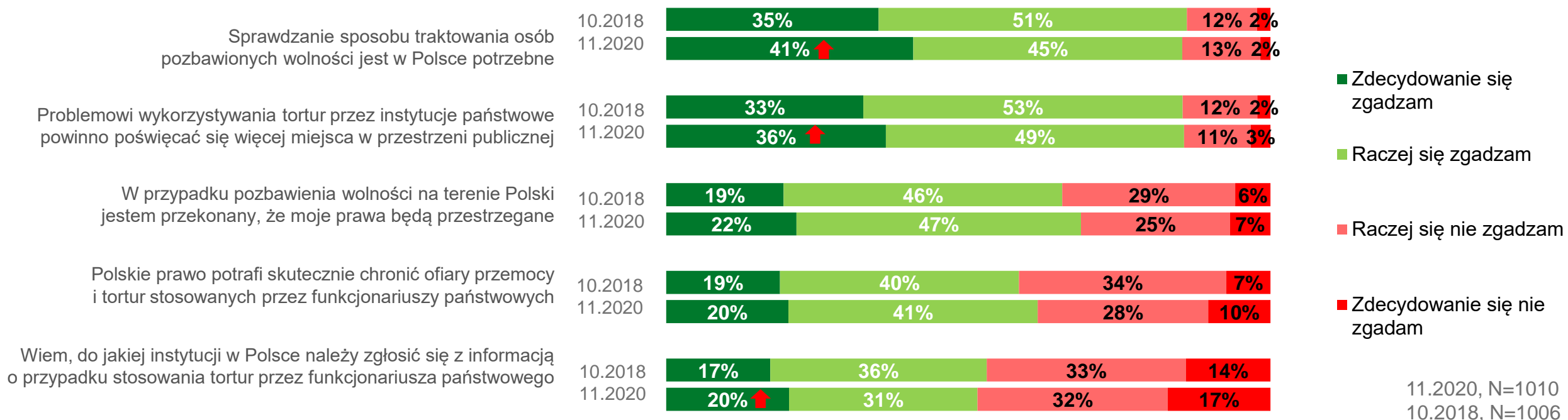

11.2020, N=1010
10.2018, N=1006

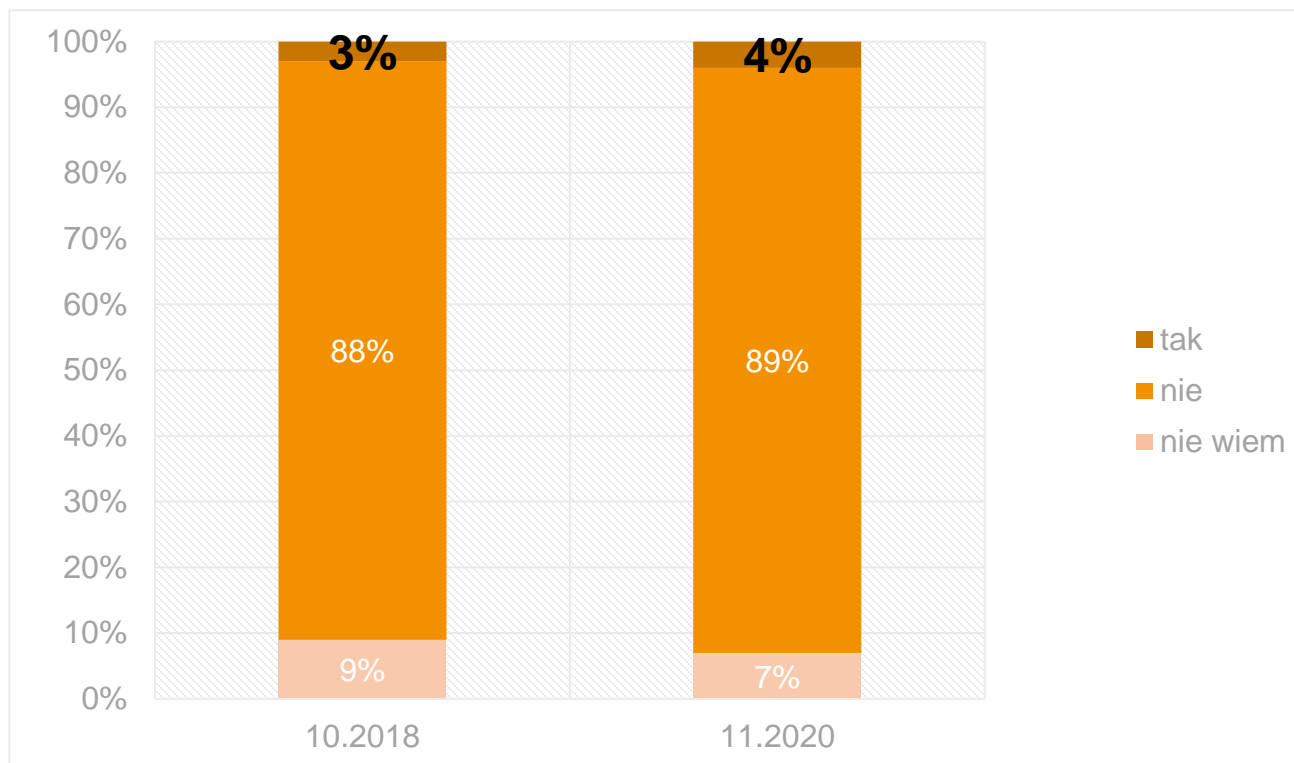
Obywatel wobec państwa (2/2)

W porównaniu z poprzednim pomiarem dostrzegamy zmianę jakościową w deklaracjach respondentów w przypadku 3 obszarów – potrzeba sprawdzania sposobu traktowania osób pozbawionych wolności, konieczność poświęcenia więcej miejsca w przestrzeni publicznej problemowi wykorzystywania tortur przez instytucje państwowe oraz wiedza o instytucjach, gdzie można zgłosić informację o stosowaniu tortur przez funkcjonariuszy państwowych. W przypadku tych obszarów wzrósł odsetek deklaracji zdecydowanie zgadzam się.

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur – znajomość

Na przestrzeni ostatnich 2 lat nie zmieniła się znacząco rozpoznawalność KMPT – wciąż jest bardzo niska. W dalszym ciągu 9 na 10 ankietowanych deklaruje, że nigdy wcześniej nie słyszało o tej instytucji.

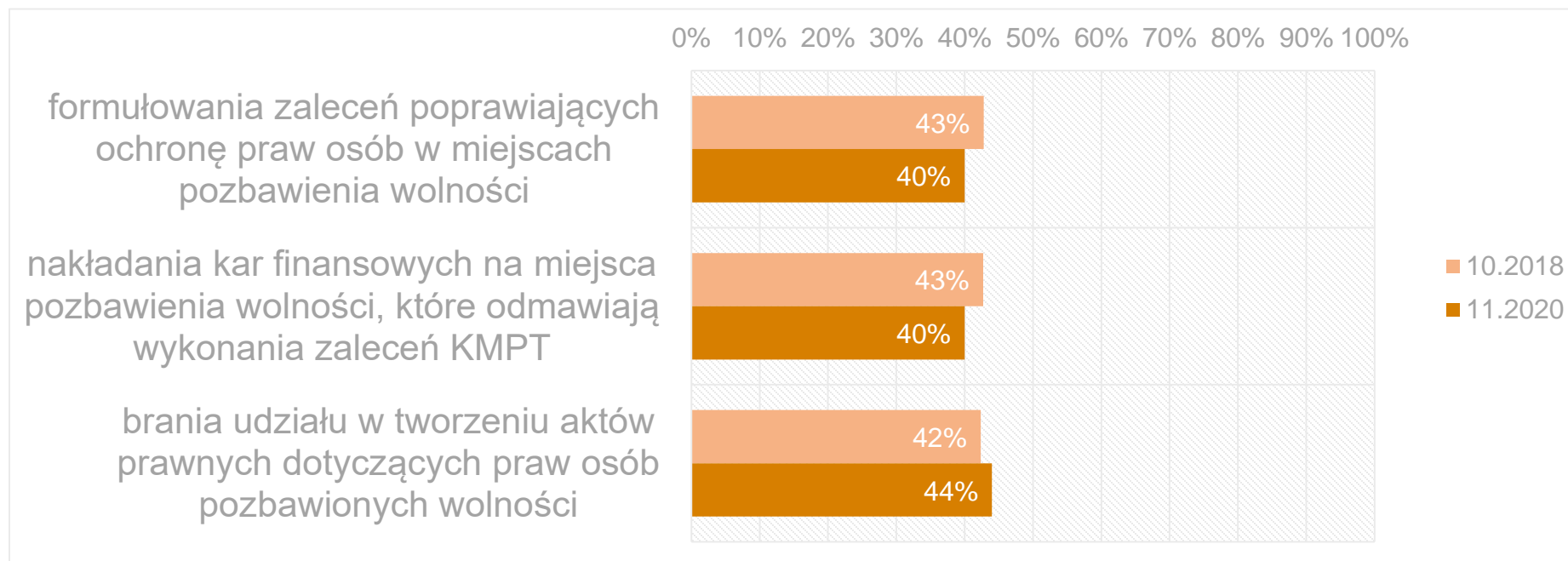

11.2020, N=1010
10.2018, N=1006

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur – oczekiwane uprawnienia

Wciąż cele działalności KMPT wymagają wyjaśnienia – wyniki na podobnym poziomie co 2 lata temu (brak istotnych statystycznie zmian).

11.2020, N=1010
10.2018, N=1006

A photograph of a modern office building, Kantar Campus Warsaw, featuring a mix of traditional red brick and contemporary glass and metal architecture. A man in a light blue shirt and dark trousers is walking across a paved courtyard in the foreground. The building has a prominent brick chimney and a sign that reads 'KAMPUS WARSZAWA'. The sky is blue with some clouds.

KANTAR

dziękujemy!

Kantar Polska SA

Plac Konesera 9, 03-736 Warszawa

t. +48 (22) 54 52 000

f. +48 (22) 54 52 100

www.kantar.com